

неповернення дебіторської заборгованості тощо. Це дозволяє удосконалити управління оборотними активами в аспекті діджитал-технологій розрахунків з контрагентами.

Література

1. Інтернет-журнал «Бізнес». URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/bezgotivka-v-ukrajini-problemi-finansovoji-gramotnosti-doslidzhennya-novini-ukrajini-50102894.html>.
2. PNC Bank набуває Tempus Technologies. URL: <https://www.everest.ua/digest/pnc-bank-nabuvaye-tempus-technologies>.
3. Новини Приватбанку. URL: <https://privatbank.ua/ru/news/2021/4/28/1424>.
4. Перевірка контрагента. Офіційний сайт ПУМБ. URL: <https://www.digital.pumb.ua/services>.

УДК 339.13

УДК 338.65

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Пасічник Н. В.

к.е.н., доцент

Криворізький національний університет

Лашкун Г. А.

асистент

Криворізький національний університет

JEL classification: M21

Сучасне економічне середовище змушує менеджерів вітчизняних підприємств приймати управлінські рішення в умовах невизначеності, в яких їх господарська діяльність перебуває під загрозою впливу різного роду деструктивних чинників, що сприяють зменшенню рівня економічної безпеки та навіть призводять до банкрутства. Наявність жорстокої конкурентної боротьби та економічної кризи загострює ці проблеми. Тому дедалі актуальнішим стає забезпечення економічної безпеки підприємств як запоруки нормального їх функціонування.

Економічна безпека підприємства з позицій системного підходу розглядається як самостійна система, що має структуру, сукупність елементів, зв'язки, взаємодію із зовнішнім та внутрішнім середовищем [1].

В науковій літературі існує декілька підходів щодо визначення принципів побудови системи економічної безпеки підприємства, що засвідчує наявність значної кількості точок зору. На основі узагальнення та систематизації існуючих підходів можна запропонувати наступні принципи побудови системи економічної безпеки підприємства: принцип

системності, комплексності, декомпозиції суб'єктів та об'єктів, принцип гнучкості, раціональності та економічної ефективності, постійного моніторингу, оперативності та динамічності, варіативності, адаптивності та спільного застосування усіх вищеназваних принципів [2, 3].

Структуру економічної безпеки підприємства слід розглядати як сукупність взаємопов'язаних організаційних, фінансово-економічних та адміністративно-правових складових цілеспрямованого впливу на об'єкт управління, результатом якого має бути керована динаміка, що не допускає затяжних кризових явищ та банкрутства підприємства. Цьому мають сприяти прогнозування і планування діяльності, регулярний моніторинг та аналіз рівня економічної безпеки в поточному та перспективному періоді. Якщо підприємство хоче досягти найбільш високого рівня економічної безпеки, воно має проводити роботу із забезпечення високого рівня безпеки кожної з її функціональних складових:

- фінансова безпека підприємства, що характеризується збалансованістю і якістю різних фінансових інструментів, які використовує підприємство, а також здатністю фінансової системи забезпечувати ефективний і сталий розвиток підприємства;

- інтелектуальна складова спрямована на збереження та розвиток інтелектуального потенціалу підприємства та характеризується здатністю протистояти загрозам, за яких підприємство може зазнати суттєвих збитків та зниження темпів свого розвитку;

- кадрова складова – це наявність високоосвічених та кваліфікованих працівників, управлінського персоналу, відсутність масового відтоку фахівців, високий рівень їх підготовки;

- соціальна безпека підприємства має на меті не тільки його розвиток та реалізацію інтересів, а й задоволення матеріальних та нематеріальних потреб працівників;

- технічна складова – наявність високого технічного рівня виробництва: своєчасне виявлення загроз, виявлення протиправних дій з боку самих співробітників тощо;

- технологічна складова – високий технологічний рівень виробництва, що забезпечує конкурентоспроможність товарів і послуг та підприємства в цілому;

- юридична складова – усебічне правове забезпечення діяльності підприємства, дотримання чинного законодавства, правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства;

- інформаційна складова – ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення господарської діяльності підприємства та забезпечення захисту інформації;

- екологічна складова – дотримання чинних екологічних норм, мінімізація втрат від забруднення довкілля та руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан довкілля;
- силова складова – забезпечення фізичної та моральної безпеки персоналу підприємства, його капіталу і майна, комерційних інтересів;
- енергетична складова – захищеність енергетичного потенціалу підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз, що забезпечує його стабільний розвиток відповідно до статутних завдань.

Література

1. Рач В.А. Экономическая безопасность и пространство проекта организации в аспекте целостной системности / В.А. Рач, О.В. Россошанская, Е.М. Медведева // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2010. № 4(36).

2. Ібрагімов, Е. Е. Принципи побудови системи економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Е. Е. Ібрагімов // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. №6. С. 330-333. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/67.pdf>

3. Мігус, І. П. Структура та основні елементи системи забезпечення економічної безпеки при управлінні безпекою праці на будівельних підприємствах / І. П. Мігус, В. М. Андрієнко // Бізнес Інформ. 2014. - № 10. С. 213-219. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_10_36.

УДК 631.15

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Калініченко О.В.,
д.т.н., професор

Ляшевич В.М.,
студентка

Криворізький національний університет

JEL classification: O32

Функціонування підприємства відбувається в умовах постійної конкуренції, що вимагає підвищеної уваги до оцінювання власної конкурентоспроможності та управління нею. Досягнення конкурентоспроможного стану на ринку є основним завданням підприємства, оскільки це засвідчує зростання обсягу реалізації продукції, зменшення